

Magda Demeterová

Člen ve verbonominálním přísudku

(posudek oponenta bakalářské práce)

Předkládaná práce je věnována klasickému, ale teoreticky i prakticky velmi nesnadnému tématu, totiž členu ve španělštině, konkrétně jeho užití ve verbonominálním přísudku. Autorka se snaží přihlížet k teoretickým i praktickým aspektům problematiky. Hned v úvodu lze říci, že silnou stránkou práce je autorčino nadšení, snaha předložit text, který by mj. pomohl studentům s pochopením tajemství španělského členu – tento „didaktický“ rozměr je v práci zdůrazňován opakovaně.

V teoretické části práce jsou na základě zdrojů ze sekundární literatury postupně analyzovány oba pojmy, které nalezneme v názvu práce, totiž člen jako slovní druh a verbonominální predikát. Teoretické výklady vyústí v základní charakteristiku tří možných variant přítomnosti členů ve jmenné části predikátu: jsou představena základní užití určitého členu, neurčitého členu i struktur bez členu. Autorka se většinou opírá o relativně obtížné texty a studie, a to se na jejím textu projevuje ve dvojitým ohledu:

- 1) Přes veškerou snahu je výklad místy nepřehledný, protože autorka se snaží zapracovat vše, na co v příslušných textech narazí, což někdy vede k opakování (např. typy predikátů se v textu objevují opakovaně), někdy k zařazení výkladů, u nichž není jasná souvislost s hlavním tématem (to platí např. o příkladech 87-97 na s. 23-24).
- 2) Některé pasáže, ve kterých jsou tlumočeny obtížné teoretické výklady převzaté ze španělských studií, jsou v autorčině převedení do češtiny nejasné až nesrozumitelné (to platí např. o kapitole 1.1.1, seznamující čtenáře s teorií Tomáse Jiméneze Juliá; tento autor se tedy nejmenuje Jiménez Julio, jak je v práci opakovaně uvedeno).

Je to škoda, protože autorka se seznámila s řadou podnětných zdrojů a při lepší strukturaci textu a přesnějším a obezřetnějším zacházení se španělskými prameny by mohla vytvořit hutný a přesvědčivý obraz užití španělského členu ve verbonominálním predikátu.

Teoretický výklad je ale především úvodem k praktické části, jejímž jádrem je komentář výsledků dotazníkového šetření provedeného mezi českými a španělskými mluvčími španělštiny. Při hodnocení této části práce je třeba oddělit formu a obsah. Formálně je dotazník připraven výborně – je potěšitelné, že se autorka seznámila se standardy takového šetření a velmi promyšleně si vytvořila jak vzorek respondentů, tak především formální podobu dotazníku, obsahující jak dichotomické, tak selektivní otázky a pracující též s distraktory.

Horší je to bohužel s obsahem dotazníku, s podobou otázek. Nevím, zda volba otázek souvisí s nepřehledností teoretického výkladu, o kterém jsem už mluvil, jisté ale je, že jejich podoba je v naprostém rozporu s cílem výzkumu. Ten autorka vyjadřuje v hypotézách, z nichž mj. vyplývá, že z nabízených odpovědí je jedna „správná“, další nesprávné. Pokud by tomu tak bylo, jistě by šlo ověřovat, do jaké míry čeští mluvčí ovládají užívání členu (horší by to bylo u rodilých mluvčích, tam by takové otázky měly smysl jen tehdy, pokud bychom se ptali na normativní řešení určitého problému). Problém je v tom, že u naprosté většiny otázek platí, že v závislosti na kontextu připadá v úvahu více odpovědí. A jelikož kontext se nesděluje, je vlastně dotaz nesmyslný: např. u otázky č. 1 je sice odpověď, kterou autorka požaduje, nepříznačková a jasně dominantní, ale ani ta druhá není v určitém kontextu nesprávná. Výsledná statistika nám tak vlastně jen říká, že nepříznačková odpověď je daleko častější, což je banální, zcela očekávatelný fakt. Vzhledem k množství vynaložené práce je mi to velmi líto, ale smysl má výzkum jen u několika málo otázek. Tím pádem ani výsledky nelze nijak hodnotit.

Pokud jde o jazykovou stránku práce, musím konstatovat, že se v textu objevují četné chyby v interpunkci a že je občas znát, že text je překladem či parafrází španělského textu, protože se v něm objevují „nečeské“ formulace (s. 20: ze kterých se predikují; tyto nominální syntagmaty; s. 21: také nedeterminujeme atd.). Někdy autorka ne zcela zvládne českou syntax (s. 26: Mezi studenty, jak on-line formou tak ruční formou, bylo rozdáno 50 dotazníků mezi Čechy a 50 dotazníků mezi španělské studenty...), ale jinak je práce připravena pečlivě, a to včetně formální stránky.

Dotazy a náměty k obhajobě:

- Co je *atributo* a jak se tento termín má k pojmu *predicado nominal*?
- s. 20: co znamená „když přídavné jméno málo vymezuje dané podstatné jméno, je běžné používat variantu se členem“?
- s. 21: co je argumentální větný člen?
- s. 21: jak hodnotí z větněčlenského hlediska česká syntax struktury *Ya es viernes, ya estamos en junio*?
- s. 22: jak hodnotí z větněčlenského hlediska česká syntax struktury *Este vino es de la Rioja*?

Celkově jsem při hodnocení práce rozpačitý, protože autorčino nadšení i některé konkrétní aspekty práce (příprava dotazníku) si zaslouží pochvalu, zároveň ale některé stránky pozitivní hodnocení neumožňují, což platí zejména o obsahu výzkumu jako klíčové části práce. Proto práci předběžně hodnotím známkou *dobře*.

V Praze dne 5. 6. 2017

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.